Atıf Akın'ın "Morph, Mutant, Myth" Projesi Üzerine

Çalışmalarını New York'ta sürdüren Atıf Akın, kelimenin tam anlamıyla disiplinlerarası işleriyle, görsel sanatlar alanında, arkeolojiden mimariye, nükleer fizikten jeolojiye dek farkı alanların birleşim noktalarına gönderme yapıyor. Yeni bir görsel arayışı olarak değerlendirilebilecek olan bu birleşim noktaları, izleyenleri yerkürenin farklı bölgelerindeki sosyo-kültürel oluşumlar hakkında alışılmadık perspektiflerden yola çıkarak bilgilendiriyor. "Morph, Mutant, Myth" projesi, hem sanatçının 2015'ten bu yana araştırmalarının sonuçlarını hem çalışmalarının dayandığı araştırma-odaklılığı içeriyor.

Akın'ın imgeleri dünyanın farklı bölgelerindeki jeolojik oluşumlara gönderme yapıyor. İster Ağrı Dağı'nın etrafı isterse Pasifik Okyanusu'ndaki küçük bir ada olsun bu kara parçalarının, doğanın insan eliyle nasıl şekillendirildiğini ortaya koyan geçmişleri var. Nuh'un Gemisi efsanesine tanıklık eden topraklar üzerinde kurulan bir nükleer araştırma laboratuarı ve Fransız Hükümeti'nin Mururoa adasında zaman zaman dünya kamuoyundan gizli yaptığı atom denemeleri aslında dünya ortak kültür mirasının politik, ekonomik çıkarlar uğruna nasıl harcandığının altını çizer. Sözkonusu tehditler, sadece tarihsel değil küresel çevre dengelerini de alt üst eden iklim değişikliklerini tetiklemektedir. Akın bu vurdumduymaz yaklaşımlardan alıntılar yaparken politik, ekonomik sistemleri doğrudan eleştirmez. Bu sistemlerin neden olduğu yıkımlara, dünya kültür mirasının nasıl yok edilmek istendiğine metaforlar ve karşıtlıklar aracılığıyla gönderme yapar. Sanatçının projesi, on dört sayfa boyunca, birbiriyle yakından ilişki içinde olan görselliklerle, kavramlarla örülmüş bir haritalandırma eylemi olarak yorumlanabilir.

Mitoloji bu haritalandırmanın ilk adımını oluşturur ve Akın zaman sarmalında, inançların bıraktığı izlerin peşine düşer. Zaten mitler, Neolitik dönemlerden Urartulara, Mısırlılardan Yunanlılara dek, insanoğlunun doğaüstü gücleri anlamak icin basvurduğu bir metot değil miudi? Akın "Muth" kelimesiyle bu olusumların farklı kültürlerde biçim değiştirerek varlıklarını nasıl koruduğuna gönderme yapar. Her mit bir coğrafya ile birlikte anılır. Nuh'un Gemisi Ağrı'yı, dünyanın su zerresinden oluştuğuna dair animist inanç Pasifik Okyanusu'ndaki küçük mercan adacıklarını çağrıştırır. Bu coğrafyalar tarih öncesindeki önemlerini günümüzde de politik, ekonomik mücadelelere sahne olmalarıyla sürdürmektedir. "Morph" sözcüğü, akıp giden yüzyıllara rağmen, coğrafyanın kendi izlerini nasıl koruduğunu ortaya çıkarır. Erken Bronz döneminde ilk kez madenleri kullanmaya başlayan insanlarla, atom denemelerini uapan günümüz insanları eulemleriule ueruüzünde silinmez izler bırakmıslardır. Jeoloji, Sanat Tarihi, Sosyoloji, Felsefe başta olmak üzere birçok bilim bu izleri farklı disiplinler açısından ele alarak okumaya çalışır. Akın çalışmalarını bu izler üzerinde konumlandırırken birbirine karşıt duran öğelerden yola çıkar: güney-kuzey, kara-deniz gibi. Ama onun görsel araştırmalarının ana eksenini "insanlığın ortak belleği" oluşturur. Mitleri, yerkürenin tarihini yazanlar, coğrafyadaki silinmez izleri bırakanlar hep insanlar olmamış mıdır? Atıf Akın işte insanların, hangi kültürden gelirse gelsinler, ellerine geçirdikleri doğal kaynakları kullanarak neden oldukları baskalasım süreclerine bakarak ("mutant" kelimesi etrafında) geleceğin nasıl olabileceğine dair tezler geliştirmeyi kendisine iş bellemiştir.

İlk bakışta oldukça grafik odaklı gözükseler de Akın'ın imgeleri tasarımın sınırlarını aşarak görsel düşüncenin yalınlığına vurgu yapar. Bu yalınlık, sanatçının hangi tekniği kullanırsa kullansın, titiz yaklaşımıyla birleşince adeta hiyerogliflere benzeyen formlar ortaya çıkar. Akın farklı haritalandırma tekniklerini kullanarak değişik katmanları, öğeleri, öğretici olmadan bir araya getirerek adeta yeni bir görsel dil geliştirmeyi hedefler. Tesadüfe, keyfiyete dayanmayan neden-sonuç ilişkileri, Atıf Akın'ın kavramsal çerçevesinin farklılığını ortaya koyar. Burada sanatçının projelerinde *gösterdiği* ile düşündürdüğü arasında kurduğu sağlam köprülerden de söz etmek gerekir. Bu köprülerden yürüyenler onları bir daha unutmazlar.

Necmi Sönmez, Newcastle, Ekim, 2018

Not: Bu yazıda Leyla Erbil, Gaston Bachelard, Gertrude Stein ve Kathleen Raine'dan esinlenilmiş cümlelere yer verilmiştir.



Continental islands are accidental, derived islands. They are separated from a continent, born of disarticulation, erosion, fracture; they survive the absorption of what once contained them. Oceanic islands are originary, essential islands. Some are formed from coral reefs and display a genuine organism. Others emerge from underwater eruptions, bringing to the light of day a movement from the lowest depths. Some rise slowly; some disappear and then return, leaving us no time to annex them. These two kinds of islands, continental and originary, reveal a profound opposition between ocean and land. The island would be only the dream of humans, and humans, the pure consciousness of the island. For this to be the case, there is again but one condition: humans would have to reduce themselves to the movement that brings them to the island, the movement which prolongs and takes up the elan that produced the island. Then geography and the imagination would be one.





The deserted island is the origin, but a second origin. From it everything begins anew. The island is the necessary minimum for this re-beginning, the material that survives the first origin, the radiating seed or egg that must be sufficient to reproduce everything. Clearly, this presupposes that the formation of the world happens in two stages, in two periods of time, birth and rebirth, and that the second is just as necessary and essential as the first, and thus the first is necessarily compromised, born for renewal and already renounced in a catastrophe.

This is to state once again that the essence of the deserted island is imaginary and not actual, mythological and not geographical. At the same time, its destiny is subject to those human conditions that make mythology possible.





METSAIMON











MADLEAMDE



MULTANT



MOMDI











On Atif Akin's "Morph, Mutant, Myth" Project

A visual artist residing in New York, Atıf Akın's interdisciplinary works refer to points of junction among different disciplines ranging from archeology to architecture, nuclear physics to geology. These points of junction that may be defined as a path to a new visual language, inform the viewers about socio-cultural formations in different parts of the globe via unexpected perspectives. Akın relies on research-based works; and "Morph, Mutant, Myth" project both focuses on and comprises the results of his researches since 2015.

Akin's images signify geological formations in various parts of the world. Whether the environs of Mount Ararat or an islet in the Pacific Ocean, these pieces of Earth possess the heritage that demonstrates how nature is being formed by human beings. A nuclear plant built on the soil that witnessed the myth of Noah's Arc, and intermittent secret atomic experiments conducted by the French government on the island of Mururoa underline how the world's common cultural heritage is destroyed because of political and economic interests. The said threat triggers climate change that destroys not only historical but also global environmental balances. Akin quotes from stolid approaches and does not criticize the political and economic systems directly. He refers to the destruction caused by these systems and the ways in which cultural heritage is threatened, by using metaphors and contrasts. His project can be interpreted as a mapping process, weaved by visuals and concepts closely related to one another.

Mythology is the first step of such mapping, and he begins to search for traces left by different faiths in the spiral of time. In fact, weren't myths a method humankind created to comprehend supernatural powers since the Neolithic times to Urarts, Egyptians, to Greeks? Akin uses the word "Myth" to refer to how such formations have morphed and retained their existence in different cultures. Each muth is associated with a geographical area. Noah's Arc brings to mind the Mount Ararat, the animist belief that Earth was formed from a drop of water evokes the small coral islands in the Pacific Ocean. These geographical areas continue to be important, as stages for political, economic struggles. The word "Morph" shows how geography protects its traces despite passage of centuries. Both the humans in the Bronze Age who began to use metals for the first time, and humans today who conduct atomic experiments, have left inerasable traces on Earth with their acts. Many sciences, foremost Geology, Art History, Sociology, Philosophy, try to read these traces from different perspectives and disciplines. Akin focuses on the traces and starts working from elements that seem to oppose one another: as in south-north, land-sea. However the main axis of his visual research is "the common memoru of humankind". Hasn't it always been the humankind who wrote the myths, the history of the Earth, who left the inerasable traces on many areas? Atif Akin looks at these humans (whatever cultural background they are from) who got their hands on and used the natural resources, and the metamorphoses they caused; and works (around the word "mutant") to develop theories about how future might be.

Akin's images seem quite graphics-focused at first glance but they go beyond the limits of design and emphasize the purity of visual thinking. Whatever technique he uses, this purity coupled by carefulness result in forms that resemble hieroglyphs. Akin uses various mapping techniques to bring together different layers and elements without being instructive and aims to develop an almost new visual language. The cause and effect relationships that do not rely on coincidence or arbitrariness reveal the distinction in Atif Akin's conceptual framework. Here one needs to speak also of the solid bridges that the artist has constructed between what he *shows* and what *makes one of think* of in his projects. Those who walk on these bridges can never forget them.

Necmi Sönmez, Newcastle, October, 2018

Note: This text includes sentences inspired by Leyla Erbil, Gaston Bachelard, Gertrude Stein and Kathleen Raine.